

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/133/2022
Identifikačné číslo spisu:	8818201719
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8818201719.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenskej kancelárie poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36062235, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanému M. U., narodenému K. zastúpeného advokátom JUDr. Marošom Džukom, Vranov nad Topľou, Kalinčiakova 871/6, o zaplatenie 74.996,37 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4C/22/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. júla 2020 sp. zn. 8Co/95/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) medzitýmnym rozsudkom z 18. decembra 2018, č. k. 4C/22/2018-249 rozhodol, že žalobkyňou uplatnený základ nároku podľa § 3 ods. 1, v spojení s § 24 ods. 2 a 7 Zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene niektorých zákonov, je opodstatnený s tým, že o výške nároku žalobkyne a o trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

1.1. Vychádzajúc z ustanovení § 427 ods. 1 a 2, § 428 a § 429 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 3 ods. 1, § 24 ods. 2 a ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoPzP“, čl. 15 a § 153 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) pri hodnotení dôkazov, v zmysle sudcovskej a zákonnej koncentrácie, mal súd prvej inštancie za to, že žaloba žalobkyne, čo do základu, je opodstatnená v celom rozsahu. Súd prvej inštancie považoval za nepochybne preukázané, že vlastníkom a držiteľom motorového vozidla zn. HONDA Civic, EČV: J (ďalej len „predmetné motorové vozidlo“), ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda 31. augusta 2016, ktorú spôsobil, ako vodič, t. č. neb. D. B., na mieste B. - Z., v dôsledku dopravnej nehody, bol žalovaný a za škodu zodpovedá v zmysle vyššie uvádzaných a citovaných ustanovení OZ. Žalovaný nemal uzavreté povinné zákonné poistenie predmetného motorového vozidla. Súd prvej inštancie ďalej poukázal

na tú skutočnosť, že v podanom odpore, ako ani v prípravnom konaní nikdy netvrdil, že vlastníkom predmetného motorového vozidla je niekto iný. Toto začal účelovo tvrdiť až po nariadení pojednávania vo veci, čo súd prvej inštancie vyhodnotil ako nevierohodné tvrdenie. Okrem toho, tak jeho výpoveď, ako aj výpoveď svedka X. U., je značne nevierohodná, pretože v ich výpovediach sú značné rozpory. Navyiac, žalovaný nepredložil vôbec žiaden dôkaz o tom, aby mu neb. D. B. bola vyplatená a zaslaná nejaká suma za prípadný odpredaj predmetného vozidla. Dokonca sám prehlásil, že žiaden dôkaz o tom predložiť nemôže, a ani nenavrhol prostredníctvom svojho zástupcu vykonanie ďalších dôkazov, ktoré by jeho tvrdenia potvrdili.

1.2. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že predmetom dedičského konania, vedeného na Okresnom súde v Prešove, pod sp. zn. 26D/841/2016 po neb. B., nebolo predmetné motorové vozidlo. Aj z uznesenia o zastavení trestného stíhania z 10. januára 2017, sp. zn. ČVS:N. vyplýva, že žalovaný bol v tejto veci vypočutý ako svedok, kde uviedol, že je vlastníkom predmetného motorového vozidla, pričom spolužiak jeho brata - neb. B., ktorému sa strašne páčilo vozidlo, prehlásil, že ho chce kúpiť. Žalovaný uviedol, že ho nemôže prediť, z dôvodu blokácie vozidla. Aj keď vozidlo bolo písané na neho, s vozidlom jazdil do školy brat X.. Žalovaný sa toho času s neb. D. B. dohodli tak, že ho bude B. postupne splácať, čo aj pravidelne robil. Dodal, že uzatvoril návrh zmluvy pre poisťovňu, s tým, že neb. B. mal poistné uhradiť. Taktiež uviedol, že B. mal jeho súhlas na vedenie vozidla.

1.3. Z vyššie uvedeného, podľa názoru súdu prvej inštancie, jednoznačne vyplýva, že vlastníkom a držiteľom predmetného motorového vozidla bol žalovaný, keď navyiac toto vozidlo ani nemohol platne odpredať, keď aj podľa samotného tvrdenia žalovaného bol exekútorom vydaný zákaz odpredaja predmetného motorového vozidla. Ak by žalovaný aj motorové vozidlo odpredal, bola by táto zmluva v dôsledku vyššie uvedených skutočností neplatná. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie má jednoznačne za preukázané, že žalobkyňou uplatnený základ nároku je opodstatnený.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), na odvolanie žalovaného, rozsudkom z 20. júla 2020 sp. zn. 8Co/95/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

2.1. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvedený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

2.2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého žalovaný súhlasil, aby jeho motorové vozidlo užíval („dal súhlas na jeho vedenie“) nebohý D., ktorý ho chcel kúpiť, avšak bratom žalovaného mu bolo oznámené, že predaj nie je možný z dôvodu blokácie vozidla. Uvedené skutkové závery vyplývajú, ako to uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, z uznesenia o zastavení trestného stíhania zo dňa 10. 01. 2017 sp. zn. ČVS:N. kde bol žalovaný vypočutý ako svedok.

2.3. Z obsahu spisu vyplýva, že napriek vyššie uvedenému, brat žalovaného, odpredal predmetné motorové vozidlo nebohému D. B. a prijal od neho plnenia. Podľa názoru žalovaného uvedeného v podanom odvolaní napádané rozhodnutie nezohľadňuje nemožnosť žalovaného fakticky disponovať predmetným motorovým vozidlom, a keďže v čase dopravnej nehody, resp. už od 1. marca 2016 túto faktickú možnosť nemal, mal odvolateľ za to, že nie sú naplnené všetky predpoklady na vyvedenie zodpovednosti za škodu podľa ust. § 427 OZ proti žalovanému. Odvolací súd sa s uvedeným názorom nestotožňuje a poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zo 16. októbra 2018, sp. zn. III. ÚS 395/2018. V tejto veci skutočnosť tvrdená odvolateľom, že nemal vo faktickej moci predmetné vozidlo z dôvodu jeho odpredaja jeho bratom, podľa názoru odvolacieho súdu nevylúčilo jeho zodpovednosť ako prevádzkovateľa, pretože tá je podmienená ako bolo citované z uznesenia ústavného súdu buď právnym panstvom nad motorovým vozidlom, alebo faktickou možnosťou ním disponovať podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení. V tomto konaní nebola sporná skutočnosť, že nebohý D. B. sa nestal vlastníkom motorového vozidla. Bol jeho užívateľom na základe súhlasu žalovaného. Miera práv užívateľa disponovať fyzicky v obmedzenom rozsahu (faktická držba) bez oprávnenia právne ním disponovať, preukazovaná neplatnou zmluvou (ako ju vyhodnotil súd prvej inštancie, žalovaný v podanom odvolaní a žalobkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu) bez ďalšieho nesvedčí o tom, žeby nebohý D. B. bol prevádzkovateľom predmetného vozidla. V rámci uvedených skutočností nebola obrana žalovaného spôsobilá vylúčiť jeho

zodpovednosť ako prevádzkovateľa vozidla už aj preto, že v konaní nepreukázal, že prevádzkovateľom bola iná osoba, nie on. Záver súdu prvej inštancie, že vlastníkom a držiteľom predmetného motorového vozidla bol žalovaný považuje odvolací súd za správny. K námietkam tvrdeným žalovaným v podanom odvolaní, že nebol prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla, keďže v čase dopravnej nehody nemal faktickú možnosť disponovať predmetným motorovým vozidlom, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie vyššie uvedené, vychádzajúce z úvah vyjadrených v rozhodnutí ústavného súdu zo 16. októbra 2018, sp. zn. III. ÚS 395/2018. Na základe uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, jeho prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Žalovaný navrhol zrušiť dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec tomuto súdu vrátiť na ďalšie konanie, zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol odložiť právoplatnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

3.1. Dovolený dôvod podľa § 420 písm. f) CSP vymedzil tak, že rozsudok odvolacieho súdu je pre nedostatok a nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia nepreskúmateľný a nedostatočný. Nedostatočnosť odôvodnenia vidí žalovaný v tom, že odvolací súd sa v rozsudku dostatočne nevysporiadal so zásadnou otázkou platnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy z 1. marca 2016), na základe ktorej malo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva predmetného motorového vozidla. Odvolací súd sa nijako nevysporiadal dôkazmi predloženými s odvolaním - s Kúpno-predajnou zmluvou z 1. marca 2016 a výpismi z bankového účtu vedeného v TATRA BANKA, a. s.. Vyššie uvedené predložené dôkazy však podľa názoru žalovaného svedčia o tom, že žalovaný predmetné motorové vozidlo skutočne predal nebohému D. B. a ten za predmetné motorové vozidlo uhrádzal kúpnu cenu po častiach, čo preukazujú práve predložené výpisy z bankového účtu brata žalovaného, X. U.. Uvedené dôkazy ako prostriedky procesnej obrany, síce neboli uplatnené žalovaným v konaní pred súdom prvej inštancie (ale v odvolaní), avšak tak ako bolo uvedené vo vyjadrení žalovaného k vyjadreniu žalobkyne z 26. marca 2019, žalovaný mal za to, že tieto bolo možné v odvolaní použiť, a to s poukazom na ustanovenie § 366 písm. d) CSP, keďže ich bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, na čo však odvolací súd v rozsudku neprihliadal.

3.2. Svojvoľnosť v postupe odvolacieho súdu pri rozhodovaní vidí v tom, že žalovaný nemohol platne odpredať predmetné motorové vozidlo, keď aj podľa samotného tvrdenia žalovaného bol exekútorom vydaný zákaz odpredaja predmetného motorového vozidla, a preto ak by žalovaný aj motorové vozidlo odpredal, bola by táto zmluva v dôsledku vyššie uvedených skutočností neplatná, ktorý odvolací súd v rozsudku bez všetkého prijal. Takýto záver je nesprávny a nenachádza oporu v žiadnom zo zákonných ustanovení. Uzatvorenie kúpnej zmluvy medzi žalovaným a nebohým D. B. mohlo byť posúdené súdom len ako odporovateľný právny úkon, čo však priamo nezakladá neplatnosť takého právneho úkonu proti všetkým (erga omnes). Odvolací súd sa otázkou posudzovania platnosti zmluvy nezaoberal, a to ani smerom k tvrdeniam žalovaného, ktoré žalovaný uviedol v podanom odvolaní, a z ktorého vyplýva, že žalovaný mal za to, že k predaju predmetného motorového vozidla došlo platne, čím tak podľa názoru žalovaného založil odvolací súd dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

3.3. Žalovaný má za to, že odvolací súd svojím postupom odňal žalovanému možnosť konať pred súdom, keď po včasnom podaní odvolania z 15. januára 2019 žalovaným spolu s ďalšími dôkazmi, ktoré neboli v konaní pred súdom prvej inštancie vykonané bez zapríčinenia na strane žalovaného, odvolací súd vo veci nenariadil pojednávanie, hoci s ohľadom na obsah podaného odvolania a predložené dôkazy mal v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP takúto povinnosť. Ako bolo spomenuté aj vyššie, odvolací súd sa v napádanom rozhodnutí nijakým spôsobom nevysporiadal s dôkazmi, ktoré predložil žalovaný odvolaciemu súdu pri podaní odvolania voči rozsudku prvostupňového súdu, a to konkrétne s Kúpno-predajnou zmluvou z 1. marca 2016 a výpismi z bankového účtu vedeného v TATRA BANKA, a. s., ktoré svedčia o jeho nemožnosti viac s vozidlom právne a fakticky disponovať, ktoré ako prostriedky procesnej obrany boli uplatnené v odvolaní, a to s poukazom na ustanovenie § 366 písm. d) CSP, keďže ich bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

3.4. Dovolený dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodnil tým, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku platnosti kúpnej zmluvy z dôvodu vedenia exekučného konania voči žalovanému. Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení

ďalších zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania kúpnej zmluvy neobsahoval ustanovenie, ktoré by výslovne upravovalo platnosť právneho úkonu, pri ktorom dôjde k nakladaniu s majetkom v rozpore so zákazom. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2008 sp. zn. 4Cdo/107/2007 (R 47/2009), ktoré porušenie povinnosti povinného v zákaze nakladať s majetkom nemá za následok neplatnosť právneho úkonu.

3.5. Odvolací súd tiež nesprávne posúdil zásadnú právnu otázku, či žalovaný bol prevádzkovateľom vozidla k čomu poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 4. septembra 2018 sp. zn. 1Obdo/26/2015 (R 54/2017), rozhodnutie Krajského súdu v Hradci Králové z 12. mája 1999, sp. zn. 25Co/558/98, a rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27. novembra 2007 sp. zn. 25Cdo/2563/2005. Z týchto rozhodnutí vyplýva, že za prevádzkovateľa podľa § 427 OZ možno považovať subjekt, ktorý má súčasne právnu a zároveň faktickú možnosť disponovať daným dopravným prostriedkom. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že predmetným motorovým vozidlom fakticky disponoval D. B., správne mal odvolací súd vyriešiť uvedenú právnu otázku tak, že žalovaný nebol prevádzkovateľom vozidla lebo fakticky s dopravným prostriedkom nedisponoval.

4. K dovolaniu sa vyjadrila žalobkyňa (č. l. 357 a nasl.), ktorá považuje postup odvolacieho súdu, ktorým neprihliadal na novoty v odvolacom konaní za správny a v súlade s ustanoveniami CSP. Vzhľadom na skutočnosť, že na dôkazy predložené v odvolacom konaní nebolo možné prihliadať, odvolací súd nebol povinný nariadiť pojednávanie. V konaní nebolo preukázané uzavretie kúpnej zmluvy, preto žalovaný bol v čase dopravnej nehody vlastníkom a prevádzkovateľom vozidla. Žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaný vo svojich ďalších vyjadreniach zotrval na svojej argumentácii obsiahnutej v dovolaní, žalobkyňa vo svojom ďalšom vyjadrení navrhla dovolanie odmietnuť resp. zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na

opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

12. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

15. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa

všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Žalovaný vyvodzujúci prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, nesprávne zistenie skutkového stavu, nenariadenie odvolacieho pojednávania a opomenutie odvolacieho súdu vysporiadať sa s novotami v odvolacom konaní.

16.1. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vétrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

16.2. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Za predpokladu, že ide o rozhodné závery, na ktorých stojí súdne rozhodnutie, keďže sa nevyžaduje odpoveď na každú vznesenú námietku. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16.3. Podľa dovolacieho súdu, odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený, či rozporuplný. V prejednáwanej veci sa odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich

skutočností a právne posúdenie vecí. Súd nižšej inštancie sa vyčerpávajúco venovali všetkým pre vec rozhodným aspektom prejednávaneho sporu (viď body 22. až 25. rozsudku odvolacieho súdu v spojení s bodmi 35. až 46. rozsudku súdu prvej inštancie). Dovolací súd s poukazom na obsahovú stránku dôvodov rozhodnutí oboch sudov konštatuje, že tieto zhodne dospeli k záveru, že vlastníkom a držiteľom motorového vozidla bol žalovaný. Žalovaný pred súdom prvého stupňa neuniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia o odpredaji motorového vozidla. Súd vysvetlil i to z akých dôkazov pritom vychádzali, a prečo niektoré z dôkazov nepovažovali za hodnoverné. V kontexte hodnotenia (ne)vierohodnosti výpovedí žalovaného a brata žalovaného, súdy vysvetlili svoje úvahy s odvolaním sa na to, že žalovaný vo svojom odpore proti platobnému rozkazu nenamietal skutočnosť, že nie je vlastníkom, ale tvrdil, že na predmetné motorové vozidlo bolo ním uzatvorené povinné zmluvné poistenie, čo v konaní nepreukázal. V odpore ani v prípravnom konaní pred pojednávaním súdu prvej inštancie netvrdil, že vlastníkom vozidla je niekto iný, toto začal účelovo tvrdiť až po nariadení pojednávania súdom prvej inštancie. Žalovaný pred súdom prvej inštancie nepredložil žiaden dôkaz o vyplatení kúpnej ceny a prehlásil, že žiaden dôkaz ani nemôže predložiť a nenavrhol vykonanie ďalších dôkazov. Súdom prvej inštancie pritom vychádzal aj z uznesenia o zastavení trestného stíhania z 10. januára 2017 sp. zn. ČVS:N. z ktorého zistil, že žalovaný mal v trestnom konaní vypovedať, že je vlastníkom motorového vozidla, a že p. B. mal jeho súhlas na vedenie vozidla. Navyše súd prvej inštancie uviedol, že ak by aj žalovaný predmetné motorové vozidlo odpredal, bol by takýto úkon (zmluva) neplatný v dôsledku zákazu odpredaja predmetného motorového vozidla vydaného súdnym exekútorom. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že D. sa nestal vlastníkom motorového vozidla, bol jeho užívateľom so súhlasom žalovaného. S odkazom na uznesenie ústavného súdu zo 16. októbra 2018 sp. zn. III. ÚS 395/2018 odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uzavrel, že faktická nemožnosť žalovaného mať v moci motorové vozidlo nevylučuje zodpovednosť žalovaného ako prevádzkovateľa, ktorú zakladá právne panstvo žalovaného ako vlastníka nad touto vecou. Dovolací súd uvádza, že správnosťou právneho posúdenia vecí odvolacím súdom pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP sa nemal možnosť zaoberať, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie vecí takúto vadu zmätočnosti nezakladá. Dovolací súd pripomína, že rozhodnutie súdu prvej inštancie tvorí s rozhodnutím odvolacieho súdu jeden celok a tak k nemu treba pristupovať. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalovaný tak v tomto kontexte neopodstatnene namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní argumentoval, že v odvolaní predložený dôkaz (Kúpno-predajná zmluva z 1. marca 2016 s výpismi z bankového účtu vedeného v TATRA BANKA, a. s., č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX) spĺňa podmienku § 366 písm. d) CSP, dožadoval sa tým pripustenia tzv. novôt v odvolacom konaní.

17.1. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania. Znamená to, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Absencia procesnoprávnych účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania, sú prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany. Z normatívneho hľadiska má koncentrácia konania za následok osobitné procesnoprávne sankcie (v podobe neúčinnosti procesného úkonu strany sporu) za to, že strana sporu porušila procesnú povinnosť riadneho vedenia sporu (procesná diligencia). Účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti i hospodárnosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas.

17.2. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

17.3. Ustanovenie § 366 CSP je výnimkou vychádzajúcou zo zásady koncentrácie konania podľa § 153

a § 154 CSP. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie (I. ÚS 10/2017, III. ÚS 141/2019). Novoty v odvolacom konaní predstavujú nové skutkové tvrdenia a nové dôkazné návrhy.

17.4. Odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP). Z povahy predmetných ustanovení vyplýva, že ak odvolateľ v odvolaní vymedzí odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) až h) CSP, právo na uvedenie prípadných novôt bude podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov; v tejto súvislosti platí, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila (nestihla uplatniť) v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní. Bude teda úlohou odvolateľa v odvolaní a protistrany vo vyjadrení k odvolaniu dokázať, že nové prostriedky procesného útoku a nové prostriedky procesnej obrany, ktoré uvádzajú „až teraz“, nemohli v doterajšom priebehu konania použiť bez svojej viny. Ak tento predpoklad úspešne nespĺnia, na novoty nebude môcť odvolací súd prihliadnuť. Na diskvalifikáciu novoty postačí aj opomenutie z nedbanlivosti.

17.5. Z obsahu posudzovaného spisu vyplýva, že strany boli náležite poučené o povinnosti uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Obidve strany na pojednávaní konanom 4. decembra 2018 (č. l. 236 spisu a nasl.) pred súdom prvej inštancie vyhlásili, že nemajú žiadne dôkazné návrhy (t. j. ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania), na čo súd prvej inštancie po záverečných prednesoch vyhlásil dokazovanie za skončené. Dovolateľ následne v podanom odvolaní uplatnil odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. f), g) a h) CSP, k odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. g) CSP predložil predmetné listinné dôkazy (Kúpno-predajnú zmluvu z 1. marca 2016 a výpisy z bankového účtu vedeného v TATRA BANKA, a. s., č. ú. XXXXXXXXXX/XXXXX), preto bolo jeho procesnou povinnosťou v odvolacom konaní preukázať svoje tvrdenie o nemožnosti predloženia (použitia) označených dôkazov v odvolacom konaní, čo však nespĺnil, a preto odvolací súd nebol povinný na takéto dôkazy v odvolacom konaní prihliadať. S ohľadom na vyššie prezentované interpretačné východiská možno zhrnúť, [že v prípade odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) až h) CSP pripustenie prípadných novôt je podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov] bolo potom povinnosťou žalovaného preukázať, že uvedené listinné dôkazy bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Keďže splnenie takej procesnej povinnosti žalovaným v podanom odvolaní nevyplýva, pričom dovolateľ tento nedostatok nezhojil ani v rámci podaného dovolania, je namieste záver, že predmetné dôkazy nemajú charakter novoty v odvolacom konaní špecifikovanej v § 366 CSP, a preto nebolo možné na tieto v odvolacom konaní prihliadať.

17.6. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nie každé procesné pochybenie súdu znamená, že bolo porušené právo na spravodlivý proces; ak súd síce nepostupoval správne, ale v dôsledku tohto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, nie je namieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti. O naplnení dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP pôjde vtedy, ak postup súdu, ktorý znemožní realizáciu práv strany sporu, dosiahne takú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé; v danej veci však o takýto prípad nešlo.

18. K dovolacej námietke o povinnosti nariadiť odvolacie pojednávanie dovolací súd poukazuje na to, že podľa § 385 ods. 1 CSP odvolací súd nariadi pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

18.1. Podľa § 384 ods. 1 CSP odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

18.2. Podľa § 384 ods. 2 a 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie, a tiež za podmienok

podľa § 366 CSP (a/ ak sa týkajú procesných podmienok, b/ ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie).

18.3. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, keď uviedol, že „Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinstančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.“ (pozri bod 33. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), preto je namieste záver, že odvolací súd nemal dôvod dokazovanie zopakovať, či doplniť (§ 384 ods. 1, 2 CSP). Pokiaľ dovolateľ v tomto kontexte poukazoval na predložené dôkazy v odvolaní, je potrebné konštatovať, že na tieto nebolo možné prihliadať lebo nešlo o novoty v odvolacom konaní (§ 366 CSP), preto ani nariadenie odvolacieho pojednávania pre ich vykonanie neprichádzalo do úvahy. Odvolací súd postupoval správne pokiaľ vychádzal z toho, že tu absentuje existencia podmienok pre doplnenie dokazovania (§ 384 ods. 2 a 3 CSP). Keďže pre nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 CSP). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriechil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces. Námetka dovolateľa, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, je preto neopodstatnená.

19. Ak žalovaný vyvodzujúč prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namieta aj to, že odvolací súd dostatočne nevykonával a nevyhodnotil dokazovanie, lebo sa nevysporiadal s dôkazmi predloženými v odvolaní, dovolací súd opakovane konštatuje, že pre nemožnosť prihliadať na oneskorene predložené dôkazy žalovaným až v odvolacom konaní (neexistencie novôt v odvolacom konaní) nebolo povinnosťou odvolacieho súdu pristúpiť k modifikácii skutkového stavu veci zisteného súdom prvej inštancie. Napokon dovolací súd poznamenáva, že z predložených listín (Kúpno-predajnej zmluvy z 1. marca 2016 a výpisov z bankového účtu vedeného v TATRA BANKA, a. s., č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX (viď č. l. 259 až 261 spisu) - prima facie nevyplyva prevod vlastníckeho práva z M. U. (žalovaného) na D. B. ani zaplatenie celej kúpnej ceny. K záveru o preukázaní prevodu vlastníckeho práva dochádza žalovaný vlastnou interpretáciou týchto dôkazov. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie, ktorý považoval za postačujúci pre svoje rozhodnutie a z neho pri rozhodovaní aj vychádzal nepovažujúc za potrebné opakovat' alebo doplniť dokazovanie. Nie je prípustné, aby dovolací dôvod bol vymedzený dovolateľom s odkazom na jeho skoršie podania pred prvostupňovým alebo odvolacím súdom (§ 433 CSP).

19.1. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

19.2. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací dôvod takto dovolateľom vymedzený nebol.

19.3. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo

nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

19.4. Súd prvej inštancie aj odvolací súd vytvorili dostatočný priestor žalovanému, aby mohol naplniť povinnosť predniesť rozhodné tvrdenia a v nadväznosti na tieto i naplniť povinnosť označiť a predložiť dôkazy na preukázanie týchto tvrdení. Žalovaný uvedenú procesnú právu i povinnosti pred súdmi realizoval.

19.5. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP aj v dôsledku právnej argumentácie odvolacieho súdu [napr. v otázke vlastníckeho práva motorového vozidla, jeho užívania, držby], čím malo byť porušené jeho právo na spravodlivý proces. Dovolací súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmatečnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020).

19.6. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

20. Dovolateľ v dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

20.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

20.3. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

20.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd vo svojej súdno-aplikačnej (judikátornej) činnosti k tomu už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne

tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017, 7Cdo/140/2017, 9Cdo/315/2020, 9Cdo/2/2021) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť ako by mala byť táto otázka správne riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí.

21. Žalovaný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vyvodzoval z toho, že odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku platnosti kúpnej zmluvy, keď prijali záver, že žalovaný nemohol platne odpredať motorové vozidlo na ktoré bol exekútorom vydaný zákaz odpredaja predmetného motorového vozidla, čím sa mal odvolací súd odkloniť od rozhodnutia najvyššieho súdu z 25. novembra 2008 sp. zn. 4Cdo/107/2007 (R 47/2009). Odvolací súd mal nesprávne právne posúdiť aj otázku subjektu prevádzkovateľa podľa § 427 Občianskeho zákonníka, pri ktorej sa mal odkloniť od rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. februára 2016, sp. zn. 1Obdo/26/2015 (R 54/2017), rozhodnutia Krajského súdu v Hradci Králové z 12. mája 1999 sp. zn. 25Co/558/98 a rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky z 25. novembra 2007 sp. zn. 25Cdo/2563/2005 a teda, že žalovaný nemohol byť prevádzkovateľom, pretože nemal faktickú možnosť disponovať daným motorovým vozidlom (ďalej len „druhá otázka“).

22. Predovšetkým je potrebné uviesť, že v dovolaní uplatnená nesprávnosť riešenia (ne)platnosti uzavretia kúpnej zmluvy z hľadiska (ne)rešpektovania príkazu súdneho exekútora nebola pre vec rozhodnou právnou otázkou, ale len (ďalším) argumentom slúžiacim na podporu rozhodného právneho záveru, že žalovaný pred súdom prvého stupňa nepreukázal samotnú existenciu kúpnej zmluvy, teda neuniesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal tvrdenie o existencii záväzkovo-právneho vzťahu ohľadom prevodu vlastníckeho práva k motorovému vozidlu na tretiu osobu. Záver ohľadom tohto procesného deficitu v dokazovaní bol podopretý navyše (ďalšou) konštrukciou, aj s odkazom na samotné tvrdenie žalovaného, že ak by sa (eventuálne) existencia takej zmluvy preukázala, bola by táto v rozpore s možnosťou žalovaného s predmetným vozidlom nakladať v dôsledku exekúcie. Uvedené znamená, že ani prípadným kladným zodpovedaním formulovanej právnej otázky v dovolaní by sa nezmenilo právne postavenie dovolateľa. Išlo by teda len o otázku akademickú, stojacu mimo dosahu na právny záver o nepreukázaní vzniku kúpno-predajného záväzkového vzťahu. Dovolací súd v tomto smere poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, kde súd prvej inštancie v bode 23. odôvodnenia uviedol, že nepovažuje za preukázanú skutočnosť, že žalovaný previedol vlastníctvo motorového vozidla na vodiča a v bode 24. odôvodnenia dodal, že aj v prípade uzavretia kúpnej zmluvy by táto bola neplatná pretože súdnym exekútorom bol vydaný zákaz odpredaja tohto motorového vozidla. Takto položená otázka a jej vyriešenie však nie je relevantnou otázkou, na ktorej súdy založili svoje rozhodnutie, t. j. ktorú odvolací súd riešil a len na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Platí, že právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Súdy totiž svoje rozhodnutia nezaložili primárne na tom, že kúpna zmluva medzi žalovaným a D. B. je neplatná, ale vychádzali zo všetkých vykonaných dôkazov, keď mali za to, že žalovaný nepreukázal samotnú existenciu takejto kúpnej zmluvy. Pokiaľ dovolateľ namietal správnosť a úplnosť skutkových zistení ohľadom uzavretia kúpnej zmluvy medzi žalovaným a D., tieto nie je dovolací súd oprávnený preskúmať, pretože v zmysle ustanovenia § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovolací súd totiž nie je tretou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

23. K právnej otázke posúdenia subjektu prevádzkovateľa motorového vozidla v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka dovolací súd uvádza, že dovolateľ nedokázal v dovolaní vymedziť rozhodnutia reprezentujúce ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (k tomu porovnaj najmä R 71/2018), od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť. Najvyšší súd SR v uznesení zo 17. februára 2016, sp. zn. 1Obdo/26/2015 riešil právnu otázku existencie resp. neexistencie pasívnej vecnej legitímácie vodiča motorového vozidla k náhrade plnenia poskytnutého Slovenskou kanceláriou poisťovateľov z poistného garančného fondu poškodenému za situácie, ak vodič v zodpovedajúci za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemal (ako nevlastník) povinnosť uzavrieť povinné zmluvné poistenie, ktorú v danom prípade vyriešil tak, že zodpovedným v tomto prípade je prevádzkovateľ a ďalšie osoby podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj osoby zodpovedajúce (napr. vodič) v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka. V danom prípade nebolo sporným, kto je prevádzkovateľom motorového vozidla, ale riešila sa tu možnosť uplatnenia si náhrady v zmysle § 24 ods. 7 ZoPZP aj voči vodičovi, ktorý nebol prevádzkovateľom motorového vozidla. Uvedené rozhodnutie dovolacieho súdu pre tento prípad nereprezentuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, keď vychádza z iných skutkových okolností a nerieši tie právne otázky aké v danej veci riešili konajúce súdy, preto také rozhodnutie dovolacieho súdu nie je potencionálne spôsobilé založiť odklon odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pre danú vec v právnej otázke prevádzkovateľa motorového vozidla v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolací súd tiež konštatuje, že v zmysle konštantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu rozhodnutia súdov Českej republiky (najvyššieho ani krajského) nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP (III. ÚS 478/2023).

24. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

25. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

25.1. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti a právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019).

26. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na ich náhradu, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalovaný (§ 256 ods. 1 CSP).

27. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.